

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Sf. Biserică ortodoxă de răsărit din România.

Traducere de Prof. V. Popescu

Numărul 5 din Mai 1930 al revistei „Reconciliation” care apare în Londra este dedicat Bisericii ortodoxe din România. Sub titlul de mai sus distinsul preot anglican *C. T. Harley Walker*, care cunoaște perfect limba română și care a stat mult timp în România, scrie următoarele:

„Acei cari se ocupă cu viitorul culturii creștine în Europa încep să recunoască din ce în ce mai mult că Biserica ortodoxă de răsărit trebuie luată în considerație foarte serioasă. Ea a fost de veacuri și va rămâne religioasă dominantă în Sud-Estul Europei. Pentru a o aduce într'un contact efectiv cu apusul, din ambele părți trebuie făcute eforturi de a se trece peste marea prăpastie a depărtării. Respingerea pasionată a papalității medievale și moderne, apăsarea de secole a Turcilor și criticismul radical al Reformațiunii au umplut ortodoxia de neîncredere în creștinătatea apuseană și au închis-o într'o lume proprie. Tenacitatea și lipsa ei de agresiune a iritat și supărat pe creștini, cari au acuzat-o de stagnare și neactivitate. Creștinii apuseni au căutat să facă prozeliți și aceasta a desgustat și mai mult pe Răsăriteni. Cum să-i înțelegem? Numai prin studiul istoriei, prin contact personal și conferințe și în sfârșit prin învățarea limbii lor și luând parte la viața lor națională și religioasă vom fi în stare să le înțelegem punctul lor de vedere. Impresiunile oferite aici sunt date de unul care a studiat ortodoxia în România în liniile arătate mai sus.

Către o Europă creștină.

„Biserica ortodoxă prezintă un record milenar de unitate în credință, disciplină și cult. Noi însă cu progresul nostru apusean

am dezvoltat, schimbat și simplificat religioasa noastră peste marginile recunoașterii. Noi ne-am complăcut în controverse amare și am oscilat între opresiuni și revolte sălbatice. Ne-am persecutat unii pe alții, am ridicat războaie religioase barbare, am permis bisericii să intre în drepturile statului și statului în drepturile bisericii. În răsărit, lumina culturii creștine n'a fost stânsă de epoca întunecată; abuzurile evului nostru mediu n'au crescut acolo. Biserica a ținut poporul, l-a consolată, l-a disciplinat, l-a educat. Ea a inspirat pe domnitorul martir Constantin Brâncoveanu și pe marele Teolog Petru Movila. Veacuri de-a rândul ea și-a avut predicatori renumiți, deși predica a fost neglijată din timp în timp. Grijă pastorală a preoților căsătoriți și evlavia mănăstirilor ei au creștinat profund splendida, sănătoasă și răbdătoarea țărănie. Cu sf. Scriptură în mâna poporului, servicii în limba națională, cu înmulțirea de facultăți pentru o educație în spirit creștin, cu importanța crescândă a bisericii pe terenul social și misionar, România este gata a-și da prețioasa contribuție pentru ridicarea unei Europe mai creștine. Furnizarea eficientă a materialismului și raționalismului din orașele cu o populație mixtă este de regretat, însă inima țărănimii este sănătoasă.

Legătura cu biserica veche.

„Un mare câștig din cotactul cu răsăritul ortodox este o nouă realizare a continuității creștinătății primitive; de ex. luarea pâinei sfințite după cuminecare este o continuare a agapelor. Aceasta nu înseamnă că acolo este o lipsă de progres. Lava topită a entuziasmului harismatic primitiv s'a răcit și așezat în forma religiei mister, forma caracteristică a religiei din primele trei secole. Formularea ei în termeni raționali a fost lucrarea intelectului grec. Cultul ei s'a dezvoltat sub tradiția artei grecești;

disciplina ei s'a alcătuit în linia legislației romane. Ceva a fost adăogat de popor, ceva de splendoarea curții bizantine, ceva de ascetismul monastic, care a căutat să producă o viață îngerească sub condițiunile pământești. Până aici a mers progresul ortodoxiei. Forma religiei mister este pentru ea naturală, inevitabilă, complet satisfăcătoare. Religionea lor pare foarte complicată, însă ei păstrează în inimă o minunată bogăție de simplitate evanghelică.

„Noi în apus am trecut aproape cu totul peste această treaptă de dezvoltare creștină. Dorința de putere a lui Hildebrand sau Calvin, în visurile de teocrație, raționalismul și moralismul împins la extrem de scolastici, Jesuiți și reformați, subiectivismul misticismului medieval și iluminarea modernă, cari sunt atât de adânci în tradiția noastră apuseană, sunt cu totul streine spiritului creștin răsăritean. Dar orice superioritate am pretinde noi, este absolut clar că loialitatea și integritatea ortodoxilor în păstrarea moștenirii lor, moderațiunea și cumpana lor de aur i-au ferit de dezastrale grozave cari ne-au lovit pe noi. Și nu putem spera sau dori că noi în apus ne-am putea uni între noi fără cooperarea răsăritului ortodox. Trebuie amintit că religionea este medierea eternului în această viață trecătoare, și deci nu poate fi supusă principiilor de progres și dezvoltare cari pot fi destul de bune în alte sfere. În acelaș timp conservatismul în forma externă nu este o garanție necesară a vitalității spirituale. Totuș, pedealtă parte, vitalitatea spirituală folosește forme și se exprimă în forme și nu se poate ușor dispensa de ele.

„Secretul ei.“

„Unitatea milenară de credință, disciplină și adorațiunea, supranațională și totuș niciodată antinațională, pe care o găsim în biserică ortodoxă, este într'adevăr foarte impresionantă. Ea nu este trâmbițată așa de tare ca supremația papală și deci nici nu atacă și nici nu oprează cu aceeaș intensitate. Însă cere o explicație. Care este secretul ei? Ea nu poate fi lepădată ca o simplă stagnare sau fosilizare. Fără îndoială cultura bizantină a fost mai mult statică, iar opresiunea Islamului a împiedecat o dezvoltare normală. Însă dacă sf. biserică ortodoxă de răsărit ar fi lipsită complet de vitalitate, ea ar fi trebuit să dispară de mult. Membrii ei ar fi trebuit să devie musulmani, sau ar fi sucombat sub opresiunea maghiară, sau s'ar fi făcut romano-catolici sau calviști sau, în sfârșit, ei ar fi primit liberugetarea fran-

ceză. Unii dintre ei au cedat acestor diferite seduceri; însă marea masă a lor a stat neclintită.

„Ei au stat neclintiți sub opresiuni prelungite, insulte, proselitism, răpiri de drepturi pământești, cu o minunată fermitate, răbdare și umilință, pentru că au ținut cu tărie cei doi stâlpi ai credinței: Sf. Scriptură și Sf. Tradițiune. Noi putem să fim sau nu de acord cu aceste principii, însă ele sunt perfect definite și înțelegibile și lucrează către o libertate ordonată și o edificare bogată.

„Adorațiunea...o artă“

„Pentru ortodocși religionea nu este în primul rând supunerea unei societăți umane față de o autoritate vizibilă, și nici o chestiune de mântuire a sufletelor individuale sau o simplă proclamare a Cuvântului lui D-zeu, deși toate aceste puncte își au locul lor în ea, ci participarea la misterul în care omul pătrunde cu păcatul și necazul său, implorând mila lui D-zeu, adorând Treimea, rugându-se pentru vii și morți; și prin care el este ridicat deasupra acestei lumi trecătoare, pus în contact cu sfinții și îngerii, dăruit cu grație și asigurat prin Christos. Când intri în spiritul de adorație ortodox, înțelegi că noi în apus avem de învățat ceva. Serviciul nostru în comparație cu cel ortodox pare ca ceva amator, crud sau mecanic. Noi am suprastimulat adunările noastre printr'un apel unilateral. Noi ținem încordate continiu sau conștiința, sau intelectual sau emoțiunile și așa lumea se obosește și cere serviciu mai scurte sau mai interesante. Serviciul ortodox este câteodată lung și obositor, însă în acelaș timp minunat liniștitor și înălțător: el are o atmosferă indescritibilă, care înconjoară pe credincios și-l absoarbe pe 'ncetul și-l satisface. Serviciul ortodox public este o artă. Intregul aranjament este făcut ca să producă un efect cât mai complet: cântări solemne, refrenuri șoptite, recitări scurte unisonice, cari par a veni direct din timpul N. Testament, sugestiunea simbolului elaborat, ceremonii, vocea preotului din altar, lumini, mirisme, icoane, fiecare contribuie cu câte ceva. Un astfel de serviciu se impune. Cu cât cineva îl vizitează mai mult cu atât găsește în el ceva confortator. Natural apreciem și direcțiunea și simplitatea obiceiului nostru apusean, însă pentru o deplină apreciere atât a moștenirii cât și a posibilităților serviciului creștin public, este absolut necesar o cunoștință practică cu ritual ortodox.

„Statele Unite ale Europei“.

„Participarea reprezentanților ortodocși la cele două mari adunări în Stockholm și Lusanne a arătat foarte mult că ei sunt gata să reia legăturile cu apusul. Noi trebuie să răspundem încrederii lor. Ei ne oferă cooperare și în ceea ce privește problemele sociale și internaționale. În prezent ei găsesc F. O. R. cu principii pacifiste foarte puternice. O țară de curând liberată cugetă adânc asupra siguranței sale; România are nevoie de un period de refacere și reculegere după marele războiu. Ea stă la marginea Europei. Și chiar dacă pacea Europei ar fi asigurată printr'o federație a tuturor statelor, ea totuși ar putea fi amenințată din afară, deși poporul român este profund inspirat cu sentimente de pace și bunăvoință față de vecini. România este gata să ajute la alcătuirea Statelor Unite ale Europei. În lucrarea noastră către același scop noi trebuie să câștigăm poporul român prin biserica lui națională. Iar a apela către această biserică noi trebuie să-i apreciem caracterul ei distinctiv și poziția sa. Dacă noi ne adresăm minorităților vom obține numai minorități, niciodată poporul român“.

BCU Cluj / Central

Al III-lea Congres general

al preoților misionari din România.

(Continuare.)

Sedința a II-a

La orele 6 seara, s'a început ședința a 2-a. A prezidat I. P. Sfințitul Gurie Mitropolitul Basarabiei. P. C. Sa pâr. Gh. Șandru a referat, în calitate de referent al secției culturale din Cernăuți, accentuând următoarele: Exprimăm admirațiunea noastră față de P. Sfințitul Părinte Episcop Grigorie al Aradului, la a cărui inițiativă s'a ținut la Arad, în 1928, primul congres al misionarilor. Tot la fel și față de I. P. Sfințitul Mitropolit Gurie, prin a cărui stăruință s'a ținut, în 1929, la Chișinău al 2-lea congres al misionarilor ortodocși din România. Suntem fericiți când putem constata, că mare parte din dezideratele acestor 2 congrese s'au realizat deja. Secția culturală a Consiliului Eparhial din Cernăuți, prin concursul P. C. C. părinți Dr. O. Tarangul, Dr. I. Puiu și a d-lui profesor Dr. N. Cotos, a întocmit lucrările privitoare la problemele misionare. Regulamentul congreselor misionare, cu a cărui întocmire a fost însărcinat Pâr. Tarangul, e în lucru. În Bucovina, instrucțiunea și educațiunea religioasă a tineretului, din școlile primare, se face de către preoți. Pentru adulți se ține catehizare, în fiecare Duminică

și sărbătoare, după vecernie. Înălții ierarhi sunt rugați să intervină la forurile în drept ca preoțimei să i se dea dreptul ca să oprească hora, în timpul vecerniei și a catehizării. Se țin cercuri preoțești, la cari iau parte mulți credincioși, de asemenea, în anumite timpuri, se țin și misiuni pentru popor. Colportarea scrierilor religioase se face de către laici, cari, la recomandarea preotului, primesc dela Mitropolie o autorizație în acest scop. Se face caritate prin diferite fonduri: fondul săracilor, fondul milelor și Crucea Roșie. Avem călugărițe, cari desvoaltă o frumoasă activitate, ca surori de caritate, printre bolnavii din spitale. Editarea sf. Scripturi cu comentariu este o problemă care ne preocupă și pe noi și sperăm că se va realiza încurând. Rog onoratul congres să intervină la Sf. Sinod, rugându-l, ca să coopteze în comisia însărcinată cu editarea Bibliei și pe profesorii de exegeză dela Facultățile de teologie din: Cernăuți, București și Chișinău. Preoțimea din Bucovina a salutat, cu bucurie, apariția revistei „Misionarul“ din Chișinău, care duce luptă bună alături de „Candela“ și „Credința“ din Cernăuți. Combaterea sectelor, în Bucovina, se face de către întreaga preoțime, după instrucțiunile primite dela Inspectorii misionari. Credincioșilor li se distribuie diferite scrieri religioase.

P. Sf. Sa Grigorie al Aradului: aduc la cunoștință onoratului congres, că toate hotărârile ce se vor aduce, în aceste ședințe, vor fi înaintate sf. Sinod, iar de acolo vor fi trimise tuturor Eparhiilor din țară.

P. Sf. Sa Grigorie Leu a citit referatul asupra doctrinei și a cultului sectelor existente la noi în țară. Biserica trece prin mare strâmtoare. Mereu se seamănă zizanii în ogorul care a dat naștere neamului românesc. Vrăjmașii Bisericii ortodoxe sunt convinși, că numai dacă vor distruge preoția vor putea distruge și poporul. Cauzele răspândirii sectelor sunt multe. Cuvântul „pocăit“ este cel mai uzitat mijloc al sectarilor pentru a prinde aderenți. Indreptarea calendarului încă mână, în unele locuri, apa la moara sectarilor. În situația de azi, Biserica noastră are nevoie de un cler bine pregătit, care să poată apăra turma de lupii cei răpitori, cari se strecoară prin satele noastre. Preoțimea e chemată să plivească buruienile din ogorul lui Cristos, însă, cu mare băgare de de seamă, ca să nu vatăme cumva și florile cele bune. Congresul al 2-lea misionar, ținut la Chișinău, ne-a dat însărcinarea să ne ocupăm de doctrina tuturor sectelor din România. Având în vedere timpul scurt ce sta la dispoziție pentru citirea referatului, care ține vre-o 2 ore, apoi ținând seamă că la congresul nostru se află dl C. Ouatu, care timp de 22 de ani a fost adventist și acum a părăsit secta, voi căuta să tratez întâi despre adventism.

În continuare P. Sf. Sa a schițat istoricul sectei, a înfățișat tabloul vieții conducătorilor adventiști, precum și mijloacele de spoliare a adeptilor. A arătat

absurditate doctrinei adventiste. A descris felul cum se face un serviciu la adventiști. P. Sf. Sa a mai citit despre secta milenistă și despre pentecostaliști.

P. Sf. Păr. Episcop Grigorie al Aradului: Imprejurările au făcut ca eu, atât de când sunt episcop, cât și înainte de aceea, să dedic o mare parte din preocupările mele chestiunilor sectare, în așa măsură, încât nu pot avea parte de odihnă nici când aş voi. Auzind referatul citit de P. Sf. Păr. Grigorie Leu, ţin să mărturisesc că mă bucură nespuse de mult faptul, că în preocupările mele am un colaborator de talia P. Sf. Grigorie dela Iași. Aş dori să se fixeze în conștiința tuturor dreptmăritorilor creștini, că dintre toate sectele ce le avem, cea mai primejdioasă pentru țara noastră este secta baptistă, care prezintă un bloc de 40.000 persoane. Ascensiunea baptilismului, la noi în țară, se datorește, în mare parte, influențelor politice de din afară. Baptilismul e primejdios, fiindcă e mai greu de combătut decât adventismul. Pe adventiști îi poți combate ușor, pe chestia zecimilor și pe chestia că în Sâmbăra, ca jidovii. Pentru combaterea sectarilor trebuie să cerem și sprijinul intelectualilor. Broșura mea intitulată „Chela Sectelor religioase din România“ e scrisă anume pentru intelectuali. În dieceza Aradului există comitete misionare. După experiența pe care am făcut-o până acum, în legătură cu opera de subminare a sectarilor, am ajuns la constatarea, că problema sectară nu este o chestie de credință, ci este problema nimicirii credinței celei dela Hristos. Astfel stând lucrurile să ținem seamă de axioma soldatului roman: non quot, sed ubi.

Păr. O. Tarangul a adus la cunoștință congresului că, în revista „Misionarul“ Nr. 7—8, este publicat proiectul de regulament pentru școlile duminicale. Pentru studierea proiectului de regulament, congresul a ales o comisiune compusă din: prof. univ. Cristescu, inspector misionar Dr. O. Tarangul și Rudiev din Basarabia.

Păr. Dărvărescu, inspector misionar din Râmnicul-Vâlcea, a referat, în legătură cu editarea unui *cotidian bisericesc*. E de lipsă ca preoțimea să aibă o presă a sa, și pentru aceasta nici o jertfă nu trebuie să ni să pară prea mare. Glasul nostru trebuie să se audă în tot locul. Revistele noastre nu se prea citesc, din cauza aceasta multe din ele pier, în scurt timp, după ce apar. Un *cotidian bisericesc* ar putea produce convingere mai multă, ca orice. Presa vorbește pretutindeni și tuturor, ea pătrunde ca o picătură de apă, încet dar sigur. În consecință propun să se înființeze un *cotidian bisericesc*. Arhiepiscopia Basarabiei, care dispune de mijloace, să pună la dispoziție fondul necesar pentru apariția ziarului, care după aceea, se va susține din veniturile proprii. Ziarul să fie abonat de toate parohiile din Patriarhat. Ziarul să fie bine redactat. Duhul creștin și ortodox să fie strecurat în ziar încetul cu încetul. Conducerea ziarului să fie dată unui

ziarist de meserie, iar în comitet să fie și clerici.

În legătură cu aceste propuneri s'a încins o discuție animată, la care au luat parte P. C. Părinți: Cristescu, Cibian și Chirică. În urmă dl prof. Tomescu a propus să se institue o comisiune care să studieze chestiunea unui *cotidian bisericesc*. În comisiune au fost numiți P. C. Părinți: Burjacovschi, Dărvărescu, Dr. Cotos prof. și C. Tomescu prof.

Dl. C. Tomescu a citit referatul, în chestia trimiterii misionarilor în străinătate, pentru a studia cele mai noi metode misionare-caritative. După ce a arătat cât e de necesar ca misionarii să treacă peste granițele țării, că să studieze ce se face și cum se face în alte țări opera misionară-caritativă, a propus următoarele: În fiecare an să plece 2 misionari în străinătate pe timp de 2 luni (Mai, Iunie). Cei ce pleacă se cere ca să știe limba țării unde se duc. Cheltățile să le supoarte toate eparhiile. Când se întorc, sunt datori a face un raport, amănunțit, la Congresul general misionar.

Propunerea s'a primit, în principiu, și s'a ales o comisiune pentru studierea amănunțită a acestei chestiuni și pentru a supune congresului, la ședința viitoare, propunere concretă. În comisie au intrat: P. Sf. Sa Grigorie al Aradului, Dr. V. Șesan prof. de teologie, Dr. O. Tarangul și C. Tomescu.

(Va urma).

Adresa

Preafericitului Patriarh Dr. Miron Cristea, către Ministrul Cultelor, pentru că se favorizează biserica unită, în dauna bisericii românești.

Citesc în ziar, că în luna aceasta își va începe activitatea o nouă episcopie gr. cat. în Ardeal, la Baia Mare.

De sigur, că biserica ortodoxă n'are a se amesteca sub raport bisericesc în afacerile altei confesiuni; și — dacă o confesiune își poate spori așezămintele — e spre lauda ei.

Dar, întru cât o asemenea instituție va reclama a fi susținută din banii statului, avem nu numai dreptul, ci și *datoria cetățenească* a cere și insista, ca onor guvern să păstreze cuvenita *proporție legală și echitate* între biserici.

Art. 31 din legea cultelor spune expres: „Ajutoarele pe cari statul le va acorda diferitelor culte, vor fi în raport cu numărul credincioșilor, cetățeni Români, față de populația totală a țării, cu situația materială a cultelor respective și cu nevolle lor reale“.

Este acum știut și constatat, că biserica gr. cat. română din Ardeal are mijloace materiale mult mai mari, decât biserica ortodoxă. Acea biserică este de altă parte încadrată în organismul bisericii apusene,

care dispune de atâta avere, încât — procedând cu dreptate — n'ar avea lipsă de nici un ajutor dela stat. Totuș enormele ei averi — date tot de stat — i-s'au lăsat libere; și susținerea ei integrală s'a luat în bugetul statului. O mai mare nedreptate se mai poate face de statul român? Statul ungar, care era pronunțat catolic, nu da bisericii catolice pentru trebuințe pur bisericesti nici un ajutor mai însemnat, decât o foarte neînsemnată întregire la salariul unor preoți, unde acea parohie nu putea da minimul legal.

Alăturez sub % 2 file cu un studiu asupra bugetului țării, din datele cărui reese revoltătoarea disproporție, cu care statul ajută biserica catolică unită, față de cea ortodoxă. A nu îndrepta răul evident, ba a mai continua și pe viitor cu această nedreptate, înseamnă a produce cea mai legitimă nemulțumire a majorității cetățenilor țării, cari sunt ortodoci.

Necesitatea înființării unei noi episcopii gr. cat. nu suntem noi competenți a o constata. Aceasta e o afacere internă a respectivei biserici. Dar sunt dator a constata că subsemnatul patriarh, ca arhiepiscop al eparhiei Bucureștilor, am un număr de credincioși aproape de trei ori mai mare, decât toate episcopiile gr. cat. din Ardeal, laolaltă luate. Pecând eu susțin cu ajutorul statului un organism central eparhial, greco-catolicul susțin patru organisme cu ajutor de stat în proporție mai mare, decât cel ortodox. Și acum mai nou se adaugă și o a 5-a organizare de episcopie. Dacă nu cer bani dela stat, s'o facă. Dar statul nu ar putea justifica cu nimic a lua în buget cheltuielile ei; și încă fără lege specială.

La noi și o parohie, care reflectează a fi luată în bugetul țării, se declară prin lege; iar la alte confesiuni să se admită chiar eparhii noi, fără a se pronunța parlamentul — asta e o procedură de privilegii, ce azi nu se mai poate admite. De aceea subsemnatul — ca regent — n'am putut iscăli concordatul, căci simțul meu de echitate și dreptate mă îndeamna să îndrumez pe toți nu numai pe unii — la lege. Nici un guvern nu va fi în stare să justifice, asemenea privilegiu. Pe calea asta mergem la anarhie, căci s'au și făcut, creat, eparhii noi, reformate, fără știrea factorilor legali, fără parlament, fără lege, la: Oradea și la Arad. Așa, unde mergem?

Eu rog, onor. guvern, și în deosebi pe d. ministru de instrucție și culte să prezinte acest memoriu onor. consiliu de miniștri și să-l convingă de gravitatea situației, ce se creiază prin asemenea privilegii.

Congresul național bisericesc din toamna trecută a arătat și reproduș strigătele de durere și de extremă primejdie, în care se aflau cei 150 de mii de români ortodocși din America de Nord și Canada, fără de nici un centru și îndrumător sufletesc; și a cerut cu toată stăruința luarea în buget a unui ajutor destul de modest pentru salvarea națională a acelor români,

expuși a se îneca în marea străinismului puternic.

Rog a se căuta cererea Sf. Sinod și a congresului privitoare la o episcopie în America și a-i da curs, fiind o necesitate bisericescă și națională de prima urgență. Eu cred, că tocmai onor. guvern trebuie să fixeze mai mult ca ori cluje ierarhia necesităților și urgențelor; și — făcând aceasta — va preferi a ajutama mai întâi ceea ce e neamănare, căci pentru celelalte mai rămâne timp.

Primiți vă rugăm, domnule ministru, asigurarea deosebitei mele considerațiuni și arhieresti binecuvântări.

Președinte.

Patriarh MIRON

Director Tit S. Târgovișteanu

Un cerc religios și o sărbătorire.

În Dumineca din 7 Sept. cor. a avut loc în parohia Berechiu întrunirea cercului religios al Cermeiului, într'un cadru puțin obișnuit. A fost sărbătorit, — cu aceasta ocaziune, — președintele cercului P. C. P. Ioan Popovici din Berechiu, care a împlinit patruzeci de ani de activitate pastorală rodnică.

Și fiindcă nu prea mulți sunt aceia, cărora li-s'a dat să slujească atâta vreme într'o singură parohie și să poată număra pe răboj atâtea fapte vrednice de amintit, am crezut de nimerit să facem pomenire în acest organ, despre felul cum a decurs aceasta sărbătorire, pentruca, — pe de o parte, — să fie răsplătită și în acest fel râvna duhovnicească a venerabilului părinte, iar, — pe de altă parte, — să fie și un îndemn celor mai tineri în păstorire, ca în fața greutăților ce li-se ivesc întru împlinirea datoriei lor sfinte, să nu desnădăduiască, ci să se înarmeze cu răbdare și stăruință.

La orele 9¹/₂ s'a început sfânta liturghie, slujită de preoții aparținători acestui cerc: Ioan Popoviciu, Simeon Bulcu, At. Căpitan, Șt. Fofiu, Mihai Goldiș, Șt. Bogdan, precum și de Ioan Căpitan preot în Martihaz (Bihor), Nicolae Popescu din Cociuba și Teodor Feier din Ineu, veniți în calitate de rude ale sărbătoritului. Slujba sfântă, cu adevărat înălțătoare și servită de un număr așa mare de preoți, a fost ascultată cu deplină evlavie de mulțimea credincioșilor adunați în biserică. Răspunsurile au fost cântate de elevii școlii primare, instruiți și conduși de d. Bugariu, directorul școlilor din loc, care, după felul cum dovedește alipire față de biserică, merită toată lauda. Printre cei din biserică se văd mulți intelectuali, rude și prieteni de ai părintelui Popoviciu, precum și tineri studenți-teologi, învățători din satele vecine, notari ș. a. veniți să dovedească dragostea și respectul lor față de cel ce „luptă bună a luptat.“

La priceasnă, după ce se împărtășesc preoții aparținători cercului religios, predică părintele Mihai Goldiș din Șepreus, vorbind despre datorința părinților de a-și crește fiii în frica de Dumnezeu, ferindu-i de influințele rele ale duhului lumii acesteia. A fost o predică bine pregătită și rostindu-se cu un glas blând, convingător, a fost ascultată cu luare aminte și bine apreciată de credincioși.

Pr. Ștefan Bogdan din Cermeiu, îndată după aceasta amintește celor de față prin câteva cuvinte, despre prilejul ce li-se dă, pentru a-și arăta recunoștința și dragostea lor față de acela, ce timp de patruzeci de ani i-a păstorit cu multă râvnă și devotament, la cari cuvinte credincioșii răspund cu însuflețite urări de bine pentru păstorul lor.

A urmat apoi, după s-ta liturghie, Tedeum de mulțămire, slujit de părintele Popoviciu, precum și câteva cuvinte înduioșetoare, pe cari le rostește spre a mulțumi lui Dumnezeu

pentru toate cele ce i-s'au dăruit și parohienilor, pentru dragostea și ascultarea ce i-au dat-o în cei patruzeci de ani ai păstoririi sale. S'a servit și sf. Maslu pentru toți aceia, cari doreau să se împărtășească de aceasta sfântă Taină.

La ieșirea din biserică, — o surpriză plăcută. Tinerețel, — care în timp ce se slujea sf. maslu a avut vreme să se pregătească, — în frunte cu autoritățile comunale, întâmpinând frumos pe părintele lor sufletește cu un banderiu de călăreți împodobiți frumos și cu urări de fericire. După aceea, — la dorința tuturor, — părintele Popoviciu, înbrăcat în ornate se fotografiează în mijlocul a tot poporul.

Am fost petrecuți apoi de către călăreți până la locuința parohială, unde, primiți cu multă dragoste de familia Pr. Popoviciu, ni-s'a servit o masă abundentă și gustoasă, la care au luat parte, pe lângă preoții amintiți, și câțiva membri ai numeroasei familii, precum și prieteni din jur. Țin să amintesc pe maica preoteasă cu fiii. Unul: Dr. Traian Popoviciu docent al universității din Cluj, chirurg și ginecolog cu soția sa Dr. Alma Popoviciu asist. la clinică Cluj, celălalt: Dr. Ioan Popoviciu avocat și substit. de notar public în Lugoj. Privindu-i și cunoscându-i trebuie să zici, că cu adevărat „în fiii săi se va cunoaște omul“ (Sirah XI 28). Apoi nepoții părintelui Popoviciu: Valer Popoviciu quaeștorul poliției din Sătul Mare, Alex. Popescu și Virgil Popescu notari, Aurel Popescu primnotar în Oradea, Ioan Patachi și soția profesor în Salonta, precum și prietenii Iosif Mărcuț notar Berechiu și Aurel Magier notar Șomoșcheș. La masă, într'o atmosferă foarte potrivită, se fac călduroase urări de bine pentru P. S. nostru stăpân Grigorie, carele în repețite rânduri a arătat bucuria Sa, când poate să aprecieze râvna și sângea preoției.

S'a pornit apoi vorba despre cele trecute vremi și venerabilul nostru amfitrion ne istorisește cum a găsit el când a venit în Berechiu în anul 1890 o bisericuță slabă de lemn, amenințând să se surpe, cum prin stăruință și alergare pe la cei mari de pe atunci i-a reușit să zidească în 1897 o biserică frumoasă de cărămidă, provăzută cu de toate, fără să contribuie parohia cu nici un ban la edificarea ei, cum a înființat în parohie fond de bucate, fondul casei parohiale, cum a renovat școala confesională în repețite rânduri, cum a stăruit să se clădească frumosul edificiu al Școlii de Stat, o podoabă a comunei, cum în fine, după multe alergături a obținut pentru biserică un ajutor de 350,000 Lei, cu care în 1926 a reparat-o și pictat cu un pictor renumit și a adus pe P. S. Episcop Grigorie să o sfințească. Și multe altele spuse cu mulțămirea ce o simte omul, când știe, că și-a făcut datoria. Pentru toate acestea și altele asemenea acestora a fost răsplătit de P. S. Episcop adormit întru Domnul Ioan I. Papp cu brâu roșu, iar de autoritățile lumești cu decorațiile: „răsplata muncii pentru biserică“, „Coroana României“ în grad de ofițer. A fost ales și membru al adunării eparhiale.

La orele 3 p. m. ne ducem la școală, unde în fața unui auditor numeros Pr. Șt. Fofiu își dezvoltă conferința despre „Taina preoției“. Părintele Fofiu, care în parohia sa Talpoș are multă zdroadă cu sectarii, s'a dovedit încodată a fi un foarte bun conferențiar, argumentând în felul cel mai convingător cele ce trebuie să fie știute și crezute despre aceasta Taină. A și fost ascultat cu multă atențiune și impresia lăsată de conferința sa a fost dintre cele mai bune.

După toate acestea, petrecuți de mulțumirile familiei sârbătoritului și ale parohienilor săi, am plecat preoții, fiecare la ale sale, cu dorința de a ne învrednici și noi să ajungem un număr așa de însemnat de ani petrecuți în slujba Domnului și să lăsăm cel puțin atâtea urme de trecerea noastră prin viața pământească, câte va lăsa la timpul său părintele Ioan Popoviciu din Berechiu.

Pr. Ștefan Bogdan.

Sfintire de clopot în Arad-Grădiște.

Duminecă, în 5 Octomvrie, o nouă sărbătoare a avut loc în suburbia Grădiște de lângă Arad.

Nu demult s'a sfințit piatra fundamentală pentru paraclisul de acolo, care va servi nevoile sufletești a populației ortodoxe din aceea suburbie, până când o impozantă biserică îl va lua locul. Cu aceea ocazie credincioșii de acolo s'au manifestat cum nu se poate mai bine.

Azi auzim de o nouă întrupare, merită să arate lumii puțin credincios, că mai există dragoste de biserică și credința în popor.

În 5 Octombrie a. c. s'au sfințit clopotul ce s'a cumpărat pentru acel paraclis din banii colectați de pela credincioși. O colectă începută la 4 August a. c. și azi, din aceste danii, se întrupează un mijloc de chemare la Dzeu, un clopot de 165 kg, în valoare de 28.087 Lei. Abia 2 luni și aceasta sumă s'a strâns din obolul creștinesc. Iată o vie dovadă despre sentimentele de creștinătate a poporului nostru.

Serviciul divin s'a săvârșit de către părintele C. Mureșan, — preotul local și animatorul tuturor mișcărilor culturale și religioase din această suburbie, — împreună cu părintele Furdul din Micălaca Nouă. După sf. Liturghie s'a pornit cu clopotul în procesiune. Patru prapori în fruntea convoiului, după cari urmează clopotul într'o căruță trasă de 4 cai albi și înconjurat de vre-o zece călăreți în costume naționale.

Urmează la rând elevii școlii primare de stat No. 7, conduși de dl director Lucața, apoi preoții liturghisitori și în urmă o mare mulțime de popor.

La întoarcere, în fața paraclisului o altă mulțime aștepta sosirea procesiunii, ca apoi să se înceapă însuș actul sfințirii clopotului.

Poporul adunat aci asculta cu evlavie sfintele rugăciuni și a asistat cu plăcere la acest act, care arăta și vrednicia lor.

Nașii clopotului au fost Dna și Dl Dr. Mărcuș, cari au ținut ca să asiste în persoană la acest ceremonial. După săvârșirea sfințirii, părintele C. Mureșan a ținut o cuvântare potrivită, îndemnând poporul la dragoste față de biserică și credință în Dzeu.

Mai remarcăm printre cei prezenți și pe părintele Consilier eparhial Dr. Gh. Ciuhandu, care ține la inima sa această tină parohie, cercetând-o de câte ori să dă ocazie, sfătuind și îndrumând.

La sfârșit, clopotul a fost ridicat în clopotniță, iar credincioșii au tras noul clopot vădindu-se pe fețele lor mulțumirea sufletească, căci prin acesta întră în ogașul tradiției sfinte și ortodoxe.

Dumnezeu să le primească daniile și să le răsplătească din darurile Sale bogate.

INFORMAȚIUNI.

Sfințire de biserică în Secaș. Duminică în 21 Sept. a. c. Păr. protopop Ioan Trifu, cu binecuvântare Arhierască, a sfințit biserica zidită din nou din Secaș. Sf. liturgie s'a săvârșit în sobor, pe lângă Păr. protopop a servit C. Pr. Eftimie Lăpăduș din Căvâran (eparhia Caransebeș), Const. Gherga preot în Rădmănești, Aron Popa preot în Panlova, Traian Pelea preot în Bara, Nicolae Vancea preot în Fădimac și preotul local Remus Lăpăduș. Răspunsurile liturgice le-au dat corurile din Crivobara și din Panlova. O zi mare, o zi însemnată, credincioși din toate comunele din jur au participat la serbarea aceasta.

Laudă să cuvine Secășenilor. Servească fapta lor ca pildă și ca îndemn și altor parohii.

Părintelul local R. Lăpăduș, felicitările noastre. Părintelul Protopop Trifu pentru munca titanică ce depune, pentru zelul dovedit ca protopop tiner, pe aceasta cale, îl transmitem cele mai adânci sentimente de recunoștință și devotament.

Un Secășan

Baptiștii frați cu Iidovii. O monumentală casă de rugăciuni și-au construit baptiștii la New-York. În această casă se poate vedea, alături de figura evangheliștilor, și figura în marmoră al lui *Einstein*, trecut la nemurire între sfinți, deși se află încă în viață. Pentru baptiști însă, sfințenia se arată a fi un lucru foarte relativ; astfel e oarecum firesc, ca și *Einstein*, părintele relativității, să facă parte din ceata „sfinților” baptiști, alături de alți savanți, fie chiar relativ, — mai mult sau mai puțin — aței, cari figurează cu toții, vre-o 40, în casa baptistă dela New-York.

Vitejia unui copil. Un bălat de 16 ani, cu numele Marcel Rimal, era ucenic pe un vapor. În furtuna groznică din săptămâna trecută vaporul era prins de vârtejuri și în primejdie să se cufunde. Un val a smuls dela cârmă pe cârmaciul, care a pierit în mare. În momentul acela bălatul văzând cele întâmplate se repezi la cârmă și apucând-o cu putere împiedecă vasul de a se răsturna. Cu toate silințele celorlalți marinari de a-l veni în ajutor, el nu se putură apropia, așa că timp de 24 ore, acest copil a ținut cârma singur, împotriva furtunii năpraznice, izbutind să aducă vasul în port.

De-ale Poștei. O scrisoare trimisă din București la 7 Maiu 1928, ajunge la Alba-Iulia în ziua de 9 Maiu 1928, pe adresa medicului căpitan dr. Virgil Popărlan, la hotelul Dacia. Scrisoarea e înapoiată la 20 Septembrie 1930 și primită la București în ziua de 23 Septembrie 1930, cu însemnarea „adresantul plecat”. Acestei scrisori i-au trebuit deci doi ani și jumătate ca să facă drumul București—Alba-Iulia, dus și întors.

Și regii încep să cruțe. Din pricina cheltuelilor prea mari pentru cai, regele Spaniei, care are grajduri atât în Spania cât și în Franța și Belgia, a hotărât să le desființeze, vânzând toți caii săi în timp de zece zile. Regele Spaniei de altfel este bogat, dar criza din lumea întreagă l-a atins și pe el și începe să facă cruțări.

Mulțumită publică.

Consiliul par. ort. rom. din Labașinți, ține să-și exprime și pe aceasta cale călduroasele și vtile sale mulțumiri D-nei și D-lui Inspector P. T. T. Lucian Ursulescu din Timișoara, pentru o cruce și 2 sfeșnice de argint — în preț de 10000 Lei — donate Bisericei noastre.

Bunul D-zeu să-i învrednicească cu zile îndelungate și să le răsplătească gestul mărinimos.

Consiliul parohial

Nr. 3001/1930.

Concurs.

Pentru deplinirea postului de protopresbiter în tractul vacant Buteni se publică concurs cu termen de 30 zile, socotite dela ziua ce urmează după prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala”, cu dotațiunea:

I. Dela protopopiat.

1. *Retribuțiunea lunară de 550 Lei dela Consiliul eparhial.*
2. *Biroul protopopesesc dela fiecare preot din tract și anume dela fiecare preot, care are bir în parohia sa, 100 kgr. porumb sau contravaloarea cu 250 Lei.*
3. *Dotațiunea dela stat, conform bugetului general al statului.*
4. *Spesele cancelariei protopopești, conform concluzului sinodal Nr. 62 din 1914.*
5. *Locuința protopopească cu grădina ei.*

II. Dela parohia centrală.

1. *Seslunea parohială.*
2. *Intregirea dotației dela stat, conform legii în vigoare.*
3. *Stolele legale.*

Toate dările și sarcinile publice după sesiunea parohială le va suporta protopopul.

Reflecții la acest post se avizează, ca în termenul indicat să înainteze subsemnatului Consiliu eparhial recursurile instruite cu documentele de calificare, prescise în §-ul 53 din Statutul-Organic și prin concluzul congresual Nr. 111 din 1888 și anume: să dovedească calificarea cerută reflecțiilor la parohiile de clasa primă, să producă testimoniu de bacalaureat (maturitate) și să dovedească prin atestat, că au împlinit cel puțin 5 ani în serviciul bisericesc sau școlar cu succes deplin și că prin zelul, capacitatea și diligența lor s'au distins pe terenul bisericesc și cultural.

Consiliul eparhial ort. rom. din Arad.

Concurs.

Parohia ort. română Nerău, județul Timiș-Torontal și tractul protopopesc B. Comloș, dorește a angaja pe un an unul sau doi cantori bisericești.

Retribuțiunea li este de (10) zece jughere cadas- trale pământ arător, — după cari cei angajați vor solvi toate impositele, — și stolele staverite pentru cantor.

Doritorii, cari voesc a fi angajați, sunt poftiți a se prezenta în sfta biserică din Nerău, în o Duminecă sau sărbătoare, pentru a-și arăta dexteritatea în cant și tipic.

Dela reflectanți să cere a fi cetățeni români, cre- dincioși și aparținători ai bisericei ort. române, se fie majori, de sine stătători, nepătați și fără patimi. Să mai cere ca reflectantul să producă dela protopresbiter atestat de calificățiune.

Cei angajați sunt deobligați a lua parte la toate serviciile în și afară din biserică și a cânta partea ce le revine. În decursul anului au a instrua din nou țineri din parohie, cari voesc a învăța cântările biseri- cești, precum și a întregi instrucția acelor, cari știu întru cântarea bisericească. Preferiți sunt con- ducătorii de cor.

Nerău, din ședința Consiliului parohial ort. român ținută la 5 Octomvrie 1930.

Consiliul parohial.

2-2

Nr. 5705/1930.

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile pentru conferirea pe durata exclusivă a anului școlar 1930/31 a bursei vacante din fundațiunea Teodor Pap, administrată de subsemnatul Consiliu eparhial.

Indreptățiți la acele burse sunt, conform literi- lor fundamentale: a) rudeniile fundatorului, b) tinerii români ortodocși din Giula, cari studiază la noi în patrie, c) în lipsa recurenților indicați sub a-b, urmează îndreptățirea tinerilor români din dieceza Aradului după arondarea sa veche, cari cercetează școale elementare- gimnazii, licee, comerciale, industriale, de agricultură, militare, academii, universități și institute teologice.

La concurs se admit și eleve.

Concurenții au să-și prezinte cererile la Consil- iul eparhial subsemnat în termenul concursual, cu următoarele documente în original ori autenticate la vr'un notar public:

1. Extras de botez din matricula bisericească, provăzut cu clauzula oficiului parohial local, că pe- tentul și azi aparține bisericii noastre.

2. Rudeniile fundatorului să adauge și informațiuni familiare, pentru dovedirea gradului de înrudire.

3. Atestat de paupertate dela dregătoria politică

locală, cu date specificate despre starea materială a părinților concurentului și despre a sa proprie. Rude- niile încă au să prezinte asemenea dovadă.

4. Dovada de studii, că în anul școlar trecut a avut cel puțin media 6.50, iar universitarii despre toate cursurile, respective semestrele ascultate și document despre examenele prestate.

5. Concurenții să arate: ce eventuală bursă mai au, dovedind cu adeverință dela Direcțiunea școlii: de au sau nu au bursă, și dacă au, ce sumă face aceea.

6. Atestat dela profesorul de religione (catihetul) al școlii despre aceea, că petentul a fost străduitor în studiul religiei și a avut bună conduită sub ra- portul religios-moral (aceasta dispoziție nu privește pe studenții de academii).

Neobservarea condițiilor de mai sus va avea de urmare, că cererile ajustate defectuos nu vor fi luate în socotință.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 18 Septemvrie 1930.

Consiliul Eparhial Ort. Rom. din Arad.

2-3

Parohii vacante.

Conform rezoluțiunei Veneratului Consiliu Epar- hial Nr. 5433/1930 pentru îndeplinirea parohiei vacan- te **Remetea luncă**, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul „Biserica și Școala”.

Venitele sunt:

1. Uzufuctul dela 2 intravilane.
2. Sesiă parohială în estenziune de 30 jug.
3. Stolele și birul legal.
4. Intregirea dela Stat, pentru care parohia nu ia răspundere.

5. De locuință se va îngriji cel ales.

Dările după beneficiul său le va suporta pre- otul ales.

Parohia e de cl. III-a, deci se recere dela reflec- tanți să aibe calificăția prescrișă prin Reglm. art. 33. Va cere autorizația dela protopopul tractual, ca să se prezinte în sf. biserică din Remetea luncă, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie.

Cererile de concurs instruite regulamentar, adre- sate consiliului parohial din Remetea luncă, se vor înainta oficiului protopopesc ort. din Balinț. Cei din altă eparhie vor alătura la cerere și certificat dela Prea Sfințitul Episcop eparhial, că pot concura la această parohie.

Dat în ședința Consiliului parohial din Remetea luncă.

(ss) Petru Mateș preot, președ. cons. par. (ss) Ioan Beraru notarul cons. par. (ss) Constantin Dami- nescu, (ss) Dionisie Popovici verif. In conțelegere cu: (ss) Ioan Trifu protopop.

□

2-3

Redactor responsabil: SIMION STANA.